

ČÁST PRVNÍ

Události před cestou do Kostnice

[1] CO SE DALO V PRAZE

Léta Paně 1414 nejjasnější knize a pan, pan Zikmund, římský a uherský král atd., když spolu s papežem Janem XXIII. vyhlásil a poručil rozhlásiti konání obecného sněmu v Kostnici [1] v krajínách švábských, poslal z Lombardie jisté urozené pány z Čech, své rádece a dvořany, [2]

uloživ jim, aby ráčili přivésti jeho královským jménem mistra Jana z Husince, hotového bakaláře svatě teologie, a ubezpečiti ho jeho ochranným průvodním listem a jménem, aby sám přišel do Kostnice na řecny obecný koncil, pro odstranění nepřiznivě špatné pověsti jak své, tak také Českého království, že mu také chce poslati svůj zvláštní ochranný průvodní list, [3] aby mohl svobodně přijíti do Kostnice a napět se vrátiti do Čech, a slíbil, že ho zároveň vezme také do obrany svatě říše. Proto mu potom poslal naproti ten ochranný průvodní list, dvojmo napsaný, i latinsky i německy, jehož znění latinsky následuje v tato slova:

„Zikmund, z boží milosti římský král, vždy rozmnožitel říše, uherský, dalmatský, charvátský atd. král, všem i jednotlivým knížatům, církevním i světským, vévodům, markrabím, pánům, slechticům, předákům, ministrálům, rytířům, panošům, hejtmanům, vrchnostem, správcům, představeným, celníkům, výběrcům a všechněm úředníkům, obcím měst, městecěk, vesnic a míst a jejich správčům i ostatním našim a Svaté říše poddaným a věrným, k nimž tento list dojde, královskou milost a všechno dobré.

Velebni, osvíceni, urození a věrní milii!

Cihodného mistra Jana Husa, hotového bakaláře svatě teologie a mistra umění, ukazatele tohoto listu, který co nejdříve přijde z Království českého na obecný koncil, konaný v Kostnici, kterého jsme i my přijali do naší a Svaté říše obrany a zástíty, všem vám a každému zvláště s plnou přízní doporučujeme žádajíce, abyste ho, až k vám přijde, s pocitem povinnosti ráčili laskavě přijmouti, vliďte s ním zacházeti a v tom, co se týká rychlosti a bezpečnosti jeho cesty, jak po zemi, tak po vodě, ukázali mu pomocnou a nezůstnou ochotu, jakoz i abyste ho nechali svobodně se služebníkky, koňmi, zavazadly a výstrojí a jinými jeho jednotlivými věcmi přes všechny cesty, přístavy, mosty, země, panství, okresy, pravomoci, města, městecčka, hrady, vesnice a kterákoli jiná vaše místa bez jakéhokoli placení dávek, mytného, celného, poplatku a jiného každého břemene poplatku beze vsi překážky jíti, státi, měškati a vrátiti se a abyste se mu a jeho lidem, když bude potřebl,

25

24

s pocitem povinnosti ráčili postarati o bezpečný a ochranný průvod ke cti a vážnosti naší královské Výsosti.

Dáno ve Špýru, léta Páně 1414, 18. dne října, roku království našich uherského atd. třicátého třetího, římského pak pátého.

Na rozkaz pana krále

Michal z Přestanova, kanovník vratislavský.“

A mistr Jan Hus, vida a slyše tolik takových slibů a druhů ubezpečení, odepsal králi, že rozhodně chce přijíti na řečený koncil.]⁴[A před odchodem z Prahy napsal před dosti mnohými dny své veřejné ohlášky latinsky, česky a německy, jež několikrát poručil přibíti na dveře kostelů katedrálních, farních, klášterů čili monastýrů i na jiných četných místech, oznamuje, jak sám chce jíti do Kostnice a jest »hotov tam komukoli vydati veřejný počet ze své víry«. A ví-li někdo na něho nějaký blud nebo kacířství, aby se přichystal tam přijíti vytknouti mu to. Jeho znění následuje v tato slova:

„Mistr Jan z Husince, hotový bakalář svaté teologie, chce se dostaviti před veledůstojného otce, pana Konráda, arcibiskupa pražského, legáta Apoštolské stolice, v nejbližším svolání prelátů a kněžstva Království českého, »hotov vždy vyhověti každému na jeho žádost vydati počet z víry a naděje, kterou má« [1. Petr 3, 15—16], a aby viděl a slyšel všechny i každého zvláště, kdož budou chtíti přičítati mu zatvrzelost v bludu nebo jakékoli kacířství, aby se tam zapsali podle požadavku zákona božího a práva, jestliže na něho řádně nedokáží zatvrzelost panem arcibiskupem a preláty a také na nejbližším sněmu kostnickém a podle dekretů svatých Otců a kánonů v jménu Kristově dokázati svou nevinu.

Dáno v neděli nejbližší po svátku svatého Bartoloměje.“ [26. srpna 1414]

Následuje česky:

„Já mistr Jan z Husince všemu Království českému ohlašuji, že jsem hotov státi na dvoře kněze arcibiskupově o ta všechna nařčení, jimiž jsem nařčen křivě i naříkán, a to v nejbližším kněžstva svolání. Protož poněvadž mě v mnohých koutech jako kacíře urážejí proti spravedlnosti a právu, najevo před knězem arcibiskupem vystupte ti a povězte na mě beze strachu, které jste ode mne slýchali kacířství; a budu-li shledán v kterém bludu anebo v kterém kacířství, neodmlouvám jako bludný, jako kacíř utrpěti; pakliž se k tomu žádný svobodně nedostaví, jenž by se k vyšetření své pravdy v Kostnici na obecném sboru a na prohlášeném postaviti, bude-li tu papež, před papežem a před toho sboru duchovenstvem.

A ví-li kdo na mě co bludného anebo co kacířského, chystej se tam, abys to vedl jménem svým před prohlášeným sborem: a já za svou pravdu

zjevně jako kněz a sám se hlasitě oznamuje lidu ve všech městech, nenalezl jsem zjevného nepřítele, aniž bych jich měl mnoho v Konstanci, kdyby české kněžstvo, které žebrá po obročích a po lakomství, lidi na cestách nesvádělo.

A doufám v milosrdného Spasitele i ve vaši modlitbu, žeť vytrvám v pravdě boží až do smrti.

Vězte, žeť pro mě nikdež služby nestavili, ani v Konstanci, v níž sám papež za mne sloužil.]⁵⁵[

Buďtež Pánu Bohu poručeni, milosrdnému Ježíšovi, Bohu pravému, synu čisté Panny Marie, jenž nás svou ukrutnou a ohavnou smrtí vykoupil bez našeho zasloužení od muk věčných, od moci ďáblový a od hříchu.

Psán list v Konstanci na den svatého Othmara [16. listopadu] dobrého sluhý Pána našeho Jezu Krista, jenž jest požehnaný na věky. Amen.

Mistr Jan Hus, kněz a sluha boží v naději.

ČÁST DRUHÁ

O Husově uvěznění

[1] HUS ZATČEN

Když pak řečený mistr Jan Hus pobýval v Kostnici asi půl čtvrté neděle, povídalo se po městě, že byl mistr Hus vyvezen z města na voze, na němž se vozilo seno, ale nebyla to pravda. Bylo to totiž takto: čeledínové, kteří jezdili s řečeným vozem pro seno a nesundali z vozu plachtu neboli příkrývku (obecně »šperloch«), ale teprve po dvou nebo třech jízdách ji sňali a bez toho přikrytí opět seno vezli. Z toho tehdy někteří se domýšleli nebo se povídalo, že mistr Hus byl již z města v senu vyvezen a tak že vyvázl v senu a ven byl vyvezen; ale vpravdě ani žádná zmínka o té věci nikdy nebyla, tak jak bylo později a již jest zjevno. Kdyby byl vyvázl, nikdy by nebyl býval zatčen a pouty spoután, ani na konec od nich odsouzen.

A potom ve středu, totiž po Kateřině [28. listopadu], kardinálové, kteří tehdy byli v Kostnici,]¹[poštvání řečenými jeho protivníky, totiž Pálčem a Michalem de Causis, poslali dva biskupy, totiž augspurského]²[a tridentského,]³[purkmistra města Kostnice]⁴[a jakéhosi rytíře Hanse von Boden do bytu mistra Husa. Ti když přišli v hodinu obědní, řekli panu Janovi z Chlumu, že přicházejí od kardinálů a z rozkazu papežova k mistru Janu Husovi, a jakož si dříve žádal s nimi

mluviti, že dříve vstav, kterak a jale, já vám ve Friaulsk se do našel mistra Jana k tomuto ke pána." A p k projednáv Jan jim, bi Hus bude s věci nic ne Kostnice." způsobem (

„Pane Jene A mist z biskupů k kardinálům přišel k cel dotázán; al přijíti, a bu než bych z

A řeč oné přátelsk přišel k ře přibytku m něti z řečen se loučil s biskupové, konati služ posly a s ře papežova a

[2] P

A když př mnoho pod v Královstv viti, je-li t Vaše Otcov spíše zemí lu, a budu opraviti a p sílova." A řádněť. A Zatím

Didakovi,]⁶[profesoru Písma svatého, aby zkoušel mistra, tam již pod stráží žoldněřů drženého. Ten přistoupiv k němu řekl: „Důstojný mistře! Hle, já nevzdělaný prostáček, mnich, poněvadž jsem slyšel, že se vám připisuje mnoho odchylného, proto jsem přišel sem k vám, chtě se poučiti, zdali tomu tak jest čili nic, a zda držíte, co se vám podle pověsti připisuje. A nejdříve se říká, že vy držíte a tvrdíte, že po posvěcení a pronesení slov zůstává v svátosti oltární chléb hmotný.“ A mistr Jan Hus odpověděl: „Nedrším.“ A onen: „Nedržíte?“ A mistr: „Nedrším.“ A když třikrát tak odpověděl, pan Jan, tamže sedící, pravil: „Jaký ty jsi? Přece kdyby mi někdo věc jednou potvrdil nebo popřel, já bych mu věřil, a hle, on ti třikrát vykládá: »nedrším«, a ty se stále dále vyptáváš.“ A onen pravil: „Vzácný rytíři, nemějte za zlé mně, nevzdělanému prostáčkovi, řeholníkovi, že se ptám pro poučení.“ A když se dále dotazoval mistra Jana mezi jiným o jednotě hypostatické čili jaká jest ona jednota božství s lidstvím v Kristu, řekl mistr panu Janovi česky: „Jistě, tenhle mnich se nazývá nevzdělaným prostáčkem, není velmi prostý, protože žádá rozřešení nejhlubší otázky.“ A obrátiv se k mnichovi pravil: „Ty, bratře, se nazýváš prostáčkem a já pozoruji, že jsi podšívka,]⁷[a ne prostáček.“ A onen řekl: „Popírám, že jsem podšívka.“ A mistr dokazoval, že k prostotě člověka se vyžaduje, aspoň po mravní stránce, aby mysl nebo srdce, ústa nebo řeč a skutek souhlasily. „A poněvadž se to u tebe nesrovnává, protože ústa předstírají prostotu a vyznávají, že jsi nevzdělaný, a skutky dokazují jemnost ve vyzvání o tak hlubokých látkách, — a to se nezdá, že směřuje k jednomu a tak k prostotě. A přece nehledě na to, povím své mínění o položené otázce.“ A když mu ji vysvětlil, tehdy on děkoval mistru Janu Husovi za dobré poučení. A proč zde ono poučení není položeno, toho důvodem jest, že si je pan Jan]⁸[nemohl pamatovati. A hned ten mnich odešel.

A přistoupivše okolo stojící žoldněři ve službách papežových, to jest papeže Jana XXIII., řekli: „A víte, kdo to byl?“ A mistr odpověděl, že nikoli. A oni pravili: „To jest mistr Didakus, považovaný za nejbystřejšího teologa v celé Lombardii.“ A mistr Hus řekl: „O kdybych to byl věděl, jinak bych ho byl Písmem rozsekal. A kéž by byli všichni takoví, s pomocí boží a přispěním Písma svatého nijak bych se jich nebál.“

Po obědě pak, o čtvrté hodině odpolední, sešli se opět řečení kardinálové do paláce papežova a radili se, co by měli učinit s řečeným M. Janem Husem. Jeho protivníci však, Páleč, Michal a jiní, stále štváli je a jiné preláty, aby nijak nebyl propuštěn, tak jak jest patrné z prvních článků Michalových ke konci. A skákajíce po síni, radovali se říkajíce: „Ha, ha, už ho máme. Nevyjde nám, dokud nezaplatí poslední čtvrták.“

A přišed tam Páleč, našel mistra Jana Kardinála, který přišel s mistrem Husem, a řekl mu: „Mistře Jene, lituji vás, že jste se dal svěsti; »vzácný«]⁹[jste býval dříve u tohoto dvora, totiž papežského, znamenitější nade všechny Čechy, a již vás takřka za nic nemají pro tuhle sektu.“ A jemu mistr Kardinál odpověděl: „Mistře Štěpáne, já lituji

vice vás, tak jako vy, kdybyste věděli něco špatného na mne, co činím, řekdy byste mne měl litovati. " A hned se vzájemně rozešli.

Petr však z Mladonovic se hádal s mnichem Petrem, [10] kdysi kazatelem u svatého Klimenta u mostu, o jakémsi kazání říka: " Pane Petre! Kde byla ona bitva, o které jste kázal? totiž že pry někdo kázal v Praze, aby se každý opásal mečem a zabil otce a matku. " On pravil: " Já nevím, co říkáš. " A ihned přišel Pálec a řekl mnicchovi: " Pojd, nech je. " A Petr jemu: " Vždyť mluvime pokojně. " A opět Pálec odpověděl jiným hlasem a se zlobnou tváří: " Ah, pokojně, dám mu, totiž z Pisma, přičemž vřel rukama a dobře třeštil. " Jemu Petr: " Mistře, slyšel jste někdy, že by se horšil zlatník, mající před sebou v hojnosti zlato a stříbro? " Odpověděl: " Nikoli. " Jemu Petr: " Tak mistr Jan Hus, když mu dáte more nebo dvě more z Pisma svatého, nebude se horšiti při jeho čebě, nýbrž bude míti radost a snad budou i pro něho. " On řekl: " Nikoli, nýbrž proti němu. " Tu opět... [11]

Jemu Pálec: " Table slova jsou k Efezským. " A Petr mu naproti: " A vaše ke Korintským. " A tak Pálec, vzav s sebou mniccha, zutivě odešel z domu nebo paláce svého nejsvětějšího otce, totiž papeže Jana XXIII., který se nyní jmenuje Cossa.

[3] H U S U V E Z N Ě N

Když se pak připozdilo, poslali papežova hofmistra k panu Janovi, aby odešel a mistr Hus aby zůstal v papežově paláci. A pan Jan rozhněván, že pod takovou pěknou rozmluvou mistra Husa zatkl, šel hned k papeži, u něhož byli přítomni řeceni kardinálové a řekl mu: " Svaz Otče! Toto mi Vaše Otcovství neslibilo, ani měmu strýci, panu Jindřichu Laccembokovi. Řekl jsem Vašemu Otcovství a ještě říkám, že jsem přivedl sem mistra Husa s ochranným listem mého pana římského krále. A Vaše Otcovství řeklo, že i kdyby vašeho vlastního bratra zabil, má tu býti bezpečný a že ho nechce obtěžovati, ani nechati obtěžovati, ani proti němu něco začínati. A hle, již se zde začíná pod řeceným ochranným listem a váš posel, jeden z komory, František, byl v bytě pro mistra, aby ho přivedl. A nechtí ví Vaše Otcovství, že já chci volati a varovati všechny, kteří porušili ochranné průvodní listy mého pana krále. " A papež odpověděl panu Janovi: " Hle, zde moji bratři slyší, " — a ukazoval na kardinály — " že já jsem nikdy nezahradil ho zatknouti; a onen František jest svěvolník, on není můj dovez. " A potom řekl panu Janovi samotnému: " Přece víte, jak stojí moje věci s nimi; oni sami mi ho odevzdali, a musil jsem ho přijmouti do vazby. " Ale klamal, jak se potom ukázalo, v některých bodech, protože tam říká: " Mám již onoho kacíře, kterého chtěl chrániti sam král Zikmund, " a jak myslím, psal králi francouzskému ze Schaffhaus, aby utekl z Kostnice. [12]

Uslýšev tedy od papeže to, co bylo napřed řeceno, pan Jan odešel a mistr Jan Hus zůstal v papežském paláci, strážěn žoldněti. Potom mu byl dán od Petra jeho kožich a breviář. A hned téže noci, o hodíně,

jak se říkalo, deváté,]¹³[byl veden do domu kantora kostnického chrámu,]¹⁴[v kterémž domě byl jeden kardinál, a tam byl po osm dní střežen žoldněři. Potom však byl doveden do kláštera dominikánského; který leží na Rýně nebo na řečeném jezeře,]¹⁵[a tam byl vsazen do stinného nebo tmavého žaláře a bezprostředně sousedícího s jednou stokou; v něm ležel nebo seděl až do Květné neděle [24. března 1415] od řečené doby, kdy tam byl dán, totiž od svátku svatého Mikuláše vyznavače [6. prosince]. A když v tom žaláři ležel asi několik neděl, přišla na něho těžká horečka a zácpa, takže již pochybovali o jeho životě, a papež Jan XXIII. mu poslal své lékaře, kteří mu i dali v žaláři klystýr.

[4] VYŠETŘOVÁNÍ A VÝPOVĚDI SVĚDKŮ

Zatím jeho nepřátelé podněcovali předsedy koncilu, aby jim určili soudce proti M. Janu Husovi a na M. Husa; a ti jim určili tři komisaře nebo soudce, totiž patriarchu čáhradského,]¹⁶[biskupa kastelského]¹⁷[a biskupa lubušského,]¹⁸[před něž svědkové byli předvoláváni a vyslycháni a k mistru do žaláře přiváděni v největší jeho nemoci, aby viděl ty svědky přísahati. Jejich jména jsem zvěděl, a které jsem viděl, jsou tyto: První Münsterberg,]¹⁹[doktor teologie, Petr Storch,]²⁰[kteří byli kdysi mistry pražskými a kolegiáty, ale tehdy byli v Lipsku, v Míšni,]²¹[Páleč,]²²[také doktor Zeiselmeister,]²³[který byl kdysi oficiálem pražské diecéze, Berúnec, kolegiát v koleji Karlově,]²⁴[Petr, mnich od svatého Klimenta,]²⁵[tomu mistr řekl, jak tamže pověděl, že on je úhlavní a veliký jeho nepřítel: a jak jsem na něm viděl a pozoroval, líbilo se mu to, protože to s radostí pověděl před žalářem. Také Adam, licenciát kanovnického práva,]²⁶[který řekl, dříve než byl volán do žaláře: „Byl by dobře udělal, kdyby byl v Norimberku čekal na krále.“ Potom jeden laik, který také řekl, dřív než byl volán, česky: „Přisahám Bohu, že nevím co svědčiti.“]²⁷[A jemu Michal de Causis: „Milý brachu, a ty nevíš, co se tebe budou tázati, a přísaháš, že nevíš co svědčiti. A já bych chtěl na svého otce svědčiti, což by bylo proti víře.“ Ten laik však odpověděl: „Je to pravda, ale já nic nevím.“ Potom Petr mnich, který kdysi byl opatem u svatého Ambrože na Novém Městě pražském;]²⁸[ten tam chtěl přejíti. Ale Michal na něho zavolal řka: „Vždyt ty jsi včera složil přísahu.“ A tehdy jich bylo dobře patnáct, když se to stalo, jak onen mnich ji složil, a nejen oni, nýbrž ještě mnohem více jich mimo naše vědění vypovídalo, jichž Bůh nechť ušetří! A nechtěli dáti žádného zástupce nebo advokáta jemu, mistru Husovi, k obraně a obhajobě proti řečeným svědkům, z nichž mnozí byli jeho úhlavní nepřátelé, ačkoli byli o to požádáni a vyzváni, říkajíce, že jest to proti jejich právům, protože nikdo nemá hájit podezřelého z kacířství, a mnoho tomu podobného uplatňovali ve svůj prospěch.

Ale pan Jan v následujících dnech po zatčení mistra Husa stěžoval si u papeže a kardinálů, že mistra Jana Husa pod ochranným průvodním listem královým zatkli, a ukazoval řečený ochranný průvodní list krá-

lovský pře
města Kost
těho Tomá
a kardinály
a na dveře
mu dané a
listem král
jeho přitís
jeho opis :

„Vše
z Chlumu
pod ochra
a pána, pe
ského atd
a ochranc
pána mēh
na jeho ž
řečený m
listem ře
a jest věz
řečeného
dání, aby
přece až
vážení o
a králov
nem pro
stalo pro
jeho se
šle, pro
a kdyby
Až však
ženim, j
Dá
Paně čt

Ta

Ka

řečení
vybrán
vybrán
konci,
potom
v jeho
mistra
v nař
tening

ČÁST TŘETÍ

Následují slyšení slovem, ale vpravdě výsměchy a urážky

[1] SLIB VEŘEJNÉHO SLYŠENÍ

V sobotu před Marcelem, jež byla první den měsíce června, předložili urození páni českého a polského národa před deputovanými koncilu u menších bratří]¹[list neboli ceduli.]²[A v té ceduli kladli, jak mistr Jan Hus svobodně přišel do Kostnice, chce svou víru »každému na požádání« objasniti a z ní »vydati počet« a že nechce nic z toho, co se mu připisuje, zatvrzele hájiti nebo držeti, nýbrž v kterýchkoli bodech, závěrech nebo člancích bude poučen účinnějšími písmi, než sám učil, psal nebo položil, jest hotov pokorně odvolati, jakž jasněji ukazuje jeho prohlášení v řečeném listě vložené, které začíná takto: „Veledůstojní otcové a pánové! Urození páni českého a polského národa zde přítomní“ atd.

Též bylo dále položeno, že pánové žádají, aby koncil k tomu, co se napřed uvádí, ráčil dáti řečenému mistru Janovi veřejné slyšení, aby mohl vyjádřiti své smýšlení a úmysl a jiné, co k tomu spadá, jak jest též v řečeném listě jasněji obsaženo. A páni žádali, aby jim byla tato žádost ve veřejný zápis upravena proto, aby získali pro budoucnost větší důvěru.

K této žádosti odpověděl patriarcha antiošský]³[jménem koncilu mezi mnohým jiným, že chtějí dáti řečenému M. Janu Husovi veřejné slyšení v den Merkuriův, jinak ve středu bezprostředně tehdy následující, která byla pátý den měsíce června. A to učinili, jak následuje.

[2] PRVNÍ SLYŠENÍ

Když nadešel řečený den slyšení, totiž středa po Marcelovi, sešli se k řečenému místu refektáře jistí kardinálové, arcibiskupové a skoro všichni preláti v řečeném městě tehdy meškající a doktoři, mistři a bakaláři svaté teologie a mnozí jiní nižšího stavu, nařizující ještě za nepřítomnosti řečeného mistra Jana Husa čísti všechny články svědectví, z nichž mnohé mu byly a jsou lživě připsány, a konečně články, které, jak říkali, vybrali z jeho knih, z nichž mnohé, srovnané s původním exemplářem z jeho ruky, zcela falešně byly vybrány, jak přídavkem na začátku, jiné uprostřed a jiné na konci, a u jiných byly přidány na řečených místech výrazy, měnící celý smysl; jiné však byly úskočně vymyšleny, které se nikde v jeho knihách nenacházely. A ty všechny se snažili odsouditi, dříve než jeho, mistra Jana, slyšeli. Když to poznal V.,]⁴[který stál vně u předčítajícího, běžel a řekl P(etrovi z Mladoňovic) a P(etr) běžel k pánům V(áclavovi z Dubé) a Ja(novi z Chlumu), aby to pověděli králi; a ti hned k němu došli a jednotlivosti mu vážně vyprávěli.

Forma jeho odsouzení byla takováto: Nejprve četli verše toho žal-

[50, 16—21]: «Bůh silný, Bůh Hospodin mluvil atd. začínající
 nen verš: »K bezbožníkovi pak pravil Bůh: Což tobě do toho, že ty
 připravuješ ustanovení má a berteš smlouvu mou v ústa svá? Poněvadž
 ned jsi s ním běžel a s cizoložníky díl svůj jsi měl. Usta tvá pouštěl jsi
 a vzal v nenávisť kážen a zavřhl jsi za sebe slova má. Viděl-li jsi zloděje,
 a zlému a jazyk tvůj skládal lest. Usazoval ses a mluvil jsi proti bratru
 svému, a na syna matky své jsi uváděl pohoršení. To jsi činil, a já milčel
 jsem. Domníval-li ses, že já tobě podobný budu? Trestati tě budu a před-
 stavím to před oči tvé.« Skončívše to začali hned list, který po sobě ne-
 chal, když jel do Kostnice z Cech, ale ne tak, jak on jej nechal v tom
 změni, nýbrž tak byl čten, že prý řekl a napsal: „Přihodil-li se, že odpri-
 sáhnou, vězte, že, byt bych ústy přiznal a odpřisáhl, srdcem však s tím
 nebudu souhlasiti.“ Jáka lež, všemohoucí Božel! Vždyť jest známo těm,
 kteří mají onen list, jež zanechal po svém odchodu, který obsahuje, aby
 se modlili za něho, a „dá-li Pán Bůh pomoc, abych se k vám vrátil,
 tehdy tím silněji se budeme učiti spolu v zákoně Páně a jeho Písmu
 a roztrháme síte Antikristovy; a vězte, že více bude proti mně biskupů
 a prelátů než proti Spasiteli a Pánu našemu Ježíši Kristu,“ atd. jak jest
 tamže obsaženo atd. [5]

Když, jak jest svrchu řečeno, páni toto vážně králi pověděli, on
 hned poslal jasná knížata, Ludvíka, falckraběte rýnského z Heidelber-
 ka, [6] a Fridricha, purkrabího norimberského, [7] se vzkazem, aby
 hned poslali řečené knihy mistra Jana, jeho rukou psané, totiž knihu
 řečené články z knih řečeného mistra Jana, páni a jeho přátelé poradivše
 se rozhodli řečené knihy mistra Jana, jeho rukou psané, [9] tomu
 „O církvi“ [8] a traktáty „Proti Stanislavovi a Pálčovi“, [9] tomu
 koncilu po řečených knížatech, tehdy králových poslech, předložit, ale
 s tou podmínkou, že kdykoli by řečení pánové vyzvali ta knížata,
 aby sama dále požádala koncil, aby řečené knihy též knížatům byly
 vráceny k dalšímu předložení uvedeným pánům. A to se i stalo. Neboť
 řečená knížata již v přítomnosti mistra Jana řečené traktáty předlo-
 žila koncilu a odesla, vyřídívše vzkaz ze strany královny. A mistr Jan,
 vyzav ony traktáty a pečlivě je prohlédnuv, vysoko je zvedaje, veřejně
 vyznal, že jsou jeho a že, bude-li poučen, že v nich položil něco odchy-
 něho nebo bludného, že byl a jest hotov pokorně to opravit.
 Zatím předtím jeden článek a výpovědi svědků. A když chtěl na ně
 mistr odpovídati, hned jednohlasně mnozi na něho pokřikovali; a slyšeli
 ho jeho, kteří tehdy nemožli tam vstoupiti, jak se obracel, odpovídaje
 sem tam, brzy vpravo, brzy vlevo, brzy dozadu těm, kteří pokřikovali
 a na něho doráželi. A když chtěl vyloužiti dvoji smysl nebo různé smysly
 výrazů položených v článcích jeho vytýkaných, které vypisovaci často
 zkroutili v smysl jemu cizí, hned na něho pokřikovali: „Zanech svého
 mudrování a povež: »ano« nebo »ne«.“ A jini se mu vysmívali. Když
 však se dovolával pro jisté body a články výroků svatých doktorů, hned